

УДК 004.738.5

*Мельничук Ірина Володимирівна
(наук. керівник – ст. викладач Бабенко Ж. В.)*

Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне

ВЕБСАЙТИ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ЗАСОБИ ДОСТУПУ ДО ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Анотація. Досліджено особливості функціонування вебсайтів органів місцевого самоврядування в контексті реалізації доступу громадян до інформаційних ресурсів цих держінституцій. Здійснено аналіз структури, функціональних характеристик та юзабіліті вебпредставництва Рівненської міської ради як засобу інформаційного забезпечення користувачів, запропоновано шляхи його удосконалення.

Ключові слова: інформаційні ресурси, доступ, органи місцевого самоврядування, вебсайти, відкриті дані, сучасне інформаційно-комунікаційне середовище, Рівненська міська рада, шляхи вдосконалення.

Сучасна парадигма державного управління базується на посиленні відкритості діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування шляхом забезпечення поінформованості громадян про процеси державного управління та підвищення рівня доступу громадянського суспільства до інформаційних ресурсів (ІР) означених держінституцій.

Метою дослідження став аналіз вебпредставництв органів місцевого самоврядування (ОМС) як засобів забезпечення користувачів ІР (на прикладі порталу Рівненської міської ради).

Під час дослідження встановлено, що вебпредставництва ОМС у сучасних умовах слугують основним засобом реалізації процесів інформаційного забезпечення користувачів. Особливості їх структури, контенту та функціональних характеристик чітко визначені у відповідних нормативно-правових документах [1–5]. Результати дослідження свідчать про відповідність більшості офіційних вебсайтів (порталів) ОМС вимогам цих нормативно-правових актів, оприлюднюючи інформацію, включену до переліку набору відкритих даних, та забезпечуючи користувачів сучасними інструментами доступу до ІР відповідних суб'єктів владних повноважень.

Аналіз порталу Рівненської міської ради продемонстрував його відповідність за основними показниками належному рівню функціонування вебпредставництв ОМС. Портал відзначається чіткою і логічною структурою та інформаційним контентом, який відображає основні аспекти діяльності означеного суб'єкта владних повноважень. На цьому вебмайданчику представлено набори відкритих даних, які є обов'язковими для оприлюднення на вебсайтах суб'єктів владних повноважень місцевого рівня. Відомості, які становлять найбільший інтерес для мешканців територіальної громади, акумулюються у спеціальному розділі («Рівнянам»). У контексті реалізації Стратегії безбар'єрності на порталі виокремлені ІР для осіб з особливими потребами (рубрики: ВПО; людям з інвалідністю; батькам, літнім людям; безбар'єрні маршрути).

Головними компонентами інформаційного контенту означеного вебпредставництва є документи, прийняті ОМС з метою врегулювання різних сфер функціонування територіальної громади. За жанровою структурою контент порталу означеної міськради Рівненщини репрезентований в основному нормативно-правовою інформацією, планово-звітною інформацією та новинами. Переважають текстові документи, які доповнюються аудіо- та відеоконтентом.

На нашу думку, в умовах воєнного стану в країні повинні бути переглянуті підходи до оприлюднення наборів відкритих даних, оскільки ця інформація може бути використана ворогом для нанесення ударів по певних об'єктах на територіях відповідних громад. Деякі ОМС запровадили на період воєнного стану обмеження оприлюднення окремих видів публічної інформації на своїх вебпредставництвах. Таке рішення видається своєчасним і обґрунтованим в умовах війни. Його доцільно запровадити й міськраді м. Рівного.

Сьогодні вебпредставництво означеної держінституції доцільно розвивати в контексті трансформації його контенту, сервісів та юзабіліті, як головних індикаторів, що визначають його доступність і відкритість для користувачів в умовах війни в нашій державі. Зокрема, вважаємо необхідним подальший розвиток сервісів, які забезпечують громадянам доступ до електронних адміністративних та інших послуг ОМС і, водночас недоцільним в умовах повномасштабної агресії Росії проти нашої держави подавати на вебпредставництвах ОМС інтерактивні карти та інші ресурси, використання яких ворогом може завдати шкоди мешканцям громади. Така інформація розміщена у відкритому доступі на порталі Рівнеради (генеральний план міста; схема планувальних обмежень міста, план зонування міста, карта захисних споруд міста, гуманітарна карта тощо), чого, на нашу думку, не варто робити в умовах воєнного стану.

Інформаційний контент офіційного порталу Рівнеради стає доступним для користувачів завдяки відповідній системі навігації. Під час аналізу встановлено, що навігаційно-пошукові характеристики означеного порталу в основному забезпечують користувачів потрібними пошуковими інструментами. Зокрема, на головній сторінці вебпредставництва створене спеціальне пошукове вікно, завдяки якому користувачі можуть шукати потрібну їм інформацію у всіх розділах сайту. До того ж у межах окремих розділів є додаткові пошукові інструменти (пошукові вікна, фільтри). Водночас портал не забезпечений мапою, яка розкриває загальну «картину» структурування ІР на порталі, що ускладнює пошук потрібної інформації.

Важливим індикатором інформаційної відкритості сайтів будь-яких суб'єктів сучасного інформаційно-комунікаційного середовища є їх інтерактивність. Рівень інтерактивності офіційного порталу Рівнеради можна оцінити як належний. Як засвідчив проведений аналіз означеного вебпредставництва, користувачам надається доступ до спеціальних інтерактивних інструментів для створення та підтримки електронних петицій, для громадських обговорень за зверненнями громадян, публічних консультацій і опитувань. Тобто засобом порталу Рівненської міськради реалізуються вимоги щодо розвитку е-демократії в Україні. Також на означеному вебпредставництві розміщені інтерактивні мапи та сервіс

для моніторингу руху громадського транспорту. Вектори підвищення рівня інтерактивності офіційного порталу Рівнеради вбачаються нами у забезпеченні користувачів сучасними засобами зворотного зв'язку, які створять можливість моніторингу фахівцями відповідного підрозділу міськради реакції мешканців громади на діяльність ОМС.

Отже, проведене дослідження засвідчило, що сьогодні офіційний портал Рівненської міської ради за основними показниками забезпечує повноцінний доступ користувачів до ІР. Він інтегрований з Порталом відкритих даних та ЦНАПОМ, що підвищує цінність ІР для користувачів. У цьому контексті його можна оцінити як ефективний інструмент інформаційного забезпечення користувачів. Однак не вся представлена на порталі Рівнеради інформація актуальна на даний час. Окремі відомості не оновлювалися впродовж кількох років.

У якості перспектив розвитку офіційного вебпредставництва Рівнеради як засобу доступу до ІР пропонувано:

- підвищити рівень та надійність захисту персональних даних громадян в умовах воєнного стану в Україні;
- обмежити доступ до інформації, яка може бути використана в умовах війни в Україні проти суверенітету та національної безпеки (насамперед закрити доступ до інтерактивних карт);
- розвивати інформаційну підтримку форм безпосередньої участі громадян у житті регіону (громадські слухання, онлайн-конференції, онлайн-форуми мешканців із представниками ОМС, онлайн-опитування тощо);
- запровадити діяльність електронної приймальні;
- трансформувати роботу зі зверненнями громадян у систему ефективного зворотного зв'язку, в якій звернення мешканців громади чи інших користувачів перетворюються на важливий ІР для прийняття управлінських рішень.

Список використаних джерел

1. Вимоги щодо створення (модернізації) офіційних вебсайтів (вебпорталів) органів виконавчої влади. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо функціонування офіційних веб-сайтів органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 12 червня 2019 р. № 493. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/493-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 30.04.2026).
2. Деякі питання доступності інформаційно-комунікаційних систем та документів в електронній формі: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 липня 2023 р. № 757. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/КР230757> (дата звернення: 30.04.2026).
3. Деякі питання забезпечення функціонування інформаційно-комунікаційних систем, електронних комунікаційних систем, публічних електронних реєстрів в умовах воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів України від 12 березня 2022 р. № 263. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/КР220263> (дата звернення: 30.04.2026).
4. Деякі питання організації електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів: Постанова Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 357. *Урядовий кур'єр*. 2018. № 100.
5. Концепція розвитку електронного урядування в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 вересня 2017 р. № 649. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/250287124> (дата звернення: 30.04.2026).

